సోమేశ్వర స్తవము

S.No. 693.

భక్తిగీతాలు

శ్రీ

సోమేశ్వరస్తవము.

మన్నవ నరసింహకవి

ప్రణీతము.

తెనాలి రజత ముద్రాక్షరశాలయందు

కొమ్మూరి వెంకట్రామయ్యచే

ముద్రింపబడియె.

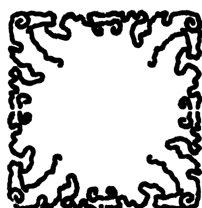
1922.

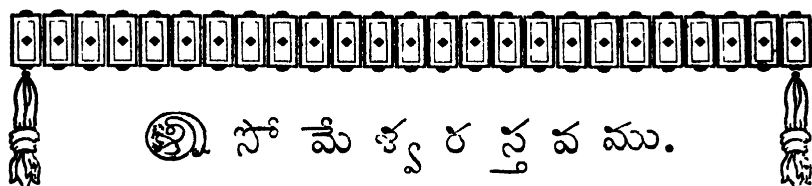
వెల 0-2-6. పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

పీ ఠి క.

మన్నివాసమగు గుంటూరుజిల్లా మన్నవ గ్రామమందు వేంచేసియున్న శ్రీ చెన్నకేశవస్వామివారిని యేకప్రాసమున చిత్తవిస్మృతి యను శతకమును పూరించిన మీదట అచ్చట వేంచేసియున్న శ్రీ సోమేశ్వరుని యొకానొక కాలంబున భీతిజెందినవాడనై తన్నివారణమునకై వేడి యిందలి 25 వ పద్యము చెప్పితి. ఆ భీతి వెంటనే తొలగినందున యేకప్రాసమున నీ శతకమునుకూడా పూరించితి. యిందలి గుణమును విద్వజ్జనులు గ్రహించెదరని నమ్మెదను.

మన్నవ. మన్నవ నరసింహం.

శ్రీ సోమేశ్వర స్తవము.

మ॥ స్థిరభక్తిం గృతి చెప్ప కేశవునిపైఁ జిత్తమ్ము [illegible] గోరి [illegible]
ధుగవరా శైలినిఁగూర్చి [illegible] గృతినాథుం జేసి నీపేర [illegible]
[illegible] రచనా సత్కృతిఁ జెప్పఁబూనితిని మోక్షంబిచ్చి రక్షింపవే
శారదాభ్రద్యుతిదేహ మన్నవ నివాసా! యీశ! సోమేశ్వరా! ॥

మ॥ ధరణిన్ నీకును [illegible] భేద [illegible] గల్పించి
కొందఱు వాదంబుల [illegible] దైవ [illegible] యుంట ని
[illegible] నెరుంగో [illegible] శాంతి
[illegible] ॥ [మన్నె

శా॥ [illegible] గ్రంథాలు [illegible] నానావ్యాఖ్యానింపఁగా [illegible]
[illegible] పూజింపఁగా లేని దు
ర్వార [illegible] సహాయింపుడీ [illegible] ప్రాపెట్లు చేకూరునో [illegible] ॥ 3

మ॥ [illegible] గానక [illegible] లోఁబడి [illegible] దెందు [illegible] మా
[illegible] నుండి [illegible] ముక్తి గూర్చెదో యింక నా
[illegible] మే ఘోరభవాబ్ధి [illegible] గల్పకల్పంబులన్ [illegible] ॥ 4

మ॥ [illegible] సనిత్యమైన తనువున్ భావించు నిత్యమ్ముగా
స్థిరమై [illegible] సత్వముఁ దానయై వెలుఁగు జ్యోతింగూర్చి యొక్కింతసే
పరయంజాలదు నెమ్మనంబు [illegible] సాహాయ్యంబుఁ గావించెదో॥ 5॥

మ॥ అరయన్ నేననుభాగమిాతనువునందావంతయున్ లేదటం
చెఱుఁగంజాలితి దీనినామనమునం దేరీతి బంధించి సు
స్థిరమౌ మోక్షపదంబుఁగూర్చెదో భవచ్చిత్తంబె నాభాగ్యమౌ॥శ॥

మ॥ తిఱుగన్ నేరిచె రేల్బవళ్లు చెడువృత్తింబూని చిత్తంబిఁకల్
చెరయింపంగననేర ముక్తిననుచున్ సంకల్పరాహిత్యమౌ
వెరవుంజూచెడ నీవుఁ దోడ్పడి కృపం బ్రేమించి రక్షింపవే॥శరద॥7

మ॥ మఱపొక్కండు తగుల్పరాన్ మదికి నాత్మధ్యానపారాయణ్ణై
కొరతన్ సంచరణంబొనర్చు తెఱఁగు జ్ఞాగంబట్లు కాలంబుతాఁ
దిరుగన్ మోక్షముపొందుటెట్లులని భీతింజెందియున్నాడనో॥శరద॥8

మ॥ సిరులొప్పారిన రాజ్యమబ్బిన యశశ్శ్రీలన్ విజృంభించినన్
వరసంతానఫలమ్ములందినఁ దుదిం బ్రాణప్రయాణమ్ము చే
కురువేళన్ వెనువెంట రాఁగలవె కోర్కుల్ మోక్షముఁగూర్పవే
శరద॥ 9

మ॥ నాజన్మంబులలక్షించెదనామ మదిలోనా సృష్టింజెప్పఁగా వం
గాకమే జన్మము మృత్యువున్ విడి పరబ్రహ్మైక్యముంజెందు నా
వెరవు జూపనికీవి పాపజలధిన్ వేమారు ఘోషింపనే॥ శరద॥ 10

మ॥ పరసాహాయ్యముఁగోరునట్టి జరాభాగంబుచే నెక్కు
గొఱకానూడిన నాప్తవర్గములపైఁ గూర్మిన్ విడన్ లేక దు
ర్భరజన్మాంబుధిఁ గ్రుంకుచుంటి నిఁక నీబాధంబెటుల్ బాపెదో॥
శరద॥ 11

మ॥ గొంతియున్ బెబ్బులిపట్టుకేవడిని లాగుం బ్రాణములన్ మృత్యు
వాతతిఁ దీవ్రంబగు బాధలో మునిఁగి చింతంజెందుటన్ నీదుసం
స్మరణంజేయుట దుర్లభంబుగను మోక్షం బేక్రియంగూర్చెదో॥శ॥

మ॥ వెరవుంజూపక పొమ్ము మోక్షమునకై వేమారు ప్రార్థించినన్
జరయున్ మృత్యువుఁ బాఱఁదోలఁగల నీచారిత్ర్యమేమూలనే
నిరహాస్యమ్ముగ దాఁచఁజాలవనుచున్ నిక్కమ్మెఱింగించెదన్ ॥శర॥

మ॥ మరుదాకాశములన్ జనించి మది కామక్రోధ మోహాదులన్
మరగెన్ జన్మశతాలనుండి యిఁక నామార్గమ్ముఁదప్పించి నీ
చరణంబందునఁగట్టివేయుఁగల యోజన్ వేగఁ చెల్పంగదే ॥శరద॥ 14

మ॥ చెఱువుల్ దప్పివ్వ దీనమానవులఁ బోషింపంగఁదాఁబూనినన్
విపులంజేరిచి పూజసల్పిన మహా విద్వాంసుఁడైనన్ భవ
త్కరుణాలేశములేక మోక్షపదముం గైకొంటకున్ శక్యమే॥శరద॥

మ॥ మొఱలాలించిన యాతభక్తతతికిన్ మోక్షమ్ముఁజేకూర్ప నీ
సరివారెవ్వరు లేరటంచ నెడియూసన్ మ్రొక్కుచున్నాఁడ నా
వెఱపుందీర్పఁగ జన్మబంధవితతిన్ ఛేదించిరక్షింపవే ॥శరద॥ 16

మ॥ సిరులెంతో పొలుపొందకున్న నినుఁబూజింపంగఁ బుష్పంబులున్
దొరకన్ నేరవు శాంతికల్గ యనుచున్ దుర్వాదముల్ పూని సో
మరులై కొందఱు బల్కనేర్చిరెద్దలో మన్నించినం జాలదే ॥శరద॥

మ॥ పసవుల్ నెట్టునమ్ము రేల్బనలు దుర్వ్యాపారముల్ బూని యీ
సరణిన్ మెల్లఁగఁ ద్రిప్పివేయుటకు నీచారిత్ర్యమున్ వ్రాయఁగా
దొరకొన్నాఁడను బల్కుతేనియల భక్తుల్ గ్రోలఁగానీయవే॥శరద॥

మ॥ పరికింపంగ మదీయజీవితము నీపంచేంద్రియోన్మాదమే
చెఱిచెంగాన త్వదీయదివ్యపద రాజీవౌషధిన్ నాహృదం
తరసీమన్ నవభక్తిపూరములతో దట్టంబుగా నాటెదన్ ॥శరద॥ 19

మ॥ గిరులం బిండిగఁ గొట్టునట్టి భుజశక్తిం గల్గి శోభిల్లినన్
నరనాథాళిని కీలుబొమ్మలగతిన్ నాట్యమ్ము లాడించినన్
సిరిఁ జేఁబట్టిన భక్తిలేనియెడ నీచే శిక్షలం బొందడే ॥శరగ॥ 20

మ॥ దురితం బేక్రియఁ గల్గునో సుకృతసంధోహం బెటుల్ గూడునో
అరయం జాలకపోయె నెమ్మనము బాల్యావస్థచేనిం దు
ర్భర సంసారమహాటవిం బడితి నీ ప్రాపెట్లు చేకూడునో ॥శరగ॥ 21

మ ఇరులం గొల్పెడి దోలి లోకముల కెంతే మోదమున్ గూర్చు నా
పరసీజాప్తునకీతి ఘోరతర సంసారాంబుధిం జిక్కి యే
తెరువుం గానని నాకు జ్ఞానమయమౌ తేజంబుఁ గూర్పంగ దే ॥శరగ॥

మ॥ పరిశీలింపఁ నిరింద్రియానుకలెపుట్లన్ బంధమ్ము జేకూర్చు సం
త్వావృత్తిం జనుచుండ జప్పడము శోత్సాహంబు శో దాని వే
మను భోగించు గుణప్రమత్తుండయి సంసారాగ్ని బెల్కొన్పనౌ నెవ్వడో
॥శరగ॥ 23

మ ద్విరదం బొక్కెడ త్రొమ్ముపైఁబడి మదోద్రేకమ్ము మై ద్రొక్కినన్
గిరిపైనుండి శరీరమెల్ల నలుకల్ గీల్కొల్పఁగా దుల్లినన్
మరణంబందు జనించుబాధఁ బరికింపంబోల వేనాటికిన్ ॥శరగ॥ 24

మ॥ భరమౌ భీతిసహించి యిట్లనుటగా భావింప కెంతేని యు
గరుణన్ నీసరివారు లేరని యెద గాంక్షించి యున్నాఁడ ని
త్రత్ నాకుంగల యార్తిపోనడచి యుద్యల్లీలరక్షింపవే ॥శరగ॥ 25

మ॥ వెరవొక్కింత యుదయించె నేటికి మనోవీధిన్ విచారింపఁగా
మరణంబున్ భవముం దొలంగడె మహాత్మా సర్వభూతాత్మకుం
జెలుఁగన్ నేర్చి సమస్తభూతముల నెంతేనిన్ దయం జూచువో ॥శర॥

మ॥ వెఱపుండీర్చెదివేని నీకుఁగల ప్రావీణ్యమ్ము లోపించు నే
శరణార్థిన్ దయఁజూచితేని నిరపేక్షైశ్వర్యముం గోల్పోదువే
నఱదంబోయెనె నాదు ప్రార్థనలు దెల్పన్ నోచికోకుంటినే ॥శరద॥

మ॥ పరమామ్నాయము వల్లెవేసినను శుంభద్యోగ విద్యోన్నతి-
మెరగంజాలిన యజ్ఞముల్ సల్పినన్ మౌనవ్రతం దాల్చి నం
దరమేనిన్ గననేరకున్న భవబంధంబుల్ వడిన్ వీడఁగా ॥శరద॥ 28

మ॥ నిరసింపందగు రజ్జుబంధనము నిర్ణిద్రప్రభావంబుచేఁ
బరిమార్పందగు చుట్టుకొన్న పురులం బ్రజ్ఞావిశేషంబుచే
నరగన్ విప్పఁ ద్రుంపనేరకగు నాశాబంధ సందోహము ॥శరద॥

మ॥ కరణముల్ చెప్పిన పాఠముల్ విరిగియం గాయంబు శుష్కించినన్
పరతృష్ణాతురభావంబు చెపలిడి దుర్వార ప్రతాపోన్నతిం
బరువుల్ వెట్టుచునుగాన దీనిఁ దిగ్రింపన్ శక్యమెట్లౌనొదే ॥శరద॥ 30

మ॥ శరధుల్ మేరలు మీఱిపాఱిన జగంబూనాత మొక్కుమ్మడిన్
ధరణిన్ గ్రమ్మిన మిన్నుమీఱ నడిచిన్ ధైర్యంబు రవ్వంతయుం
జెడుగన్ నేరదు చిత్తవృత్తిని నిరోధంబూను సుజ్ఞానికిన్ ॥శరద॥

మ॥ మరణంబొందు భవాంబరాశిఁ గలవీ మాయాశకీయాళికిన్
మరణాగారాత్మకు తేటచేయుగు నామాన్యంబె జన్మంబునుం
నిరతిన్ కర్మముల్ సలిపి తా మోక్షావనిం జేరెడున్ ॥శరద॥

మ॥ సిరులం బాసి సతీసుతాది జనులన్ ప్రియంబు నిర్జించి భూ
ధరసీమన్ నివసించిన- దలఁచునా ధన్యాత్ములంబెవ్వరో
వరముల్ గోరెదరంచు వింటిననియున్ వ్యామోహమంచెంచకే
॥శరద॥ 33

మ॥ దురభిప్రాయములెల్ల నెంచునొకచో తోషించు వేఱొక్కచో
పరుషోక్తుల్ ప్రచరించు నొక్కతఱి దర్పంబూను నింకొక్కచో
స్థిరవృత్తిన్ నినుఁజూడనొల్లదు సదా చిత్తంబు బాధించినన్ ॥౨౭౫॥

మ॥ గురువుల్ జెప్పిన జెప్పనిమ్ము నినుఁగన్గోజాలు మార్గమ్ముఁ
దామరిషడ్వర్గ మడంపనేరకయ విద్యాసాధనముం బాయ నే
ర్పరు లెల్లాదురు దీనినన్యులడఁగింపన్ శక్య మెట్లయ్యెడిన్ ॥౨౮౯॥

మ॥ నిరతంబున్ భవదీయదివ్యపదముల్ నేగొల్వఁగాఁబట్టి దు
ర్భర జన్మాంబుధిదాటనెంచితి మహాప్రాగల్భ్య మింకేటికో
తరలాజాలక నిల్చెదీవికి సమీపాన్ సాగునే భోగముల్ ॥౨౧౫॥ :6

మ॥ పురుషుల్ మెక్కను భేకిభేకముమఁ దాఁబోకాళ్ళ సర్పాం
బికంబరిమార్పన్ భుజంగముఁదార్క్ష్యమొక జీవవ్రాతముం ద్రుంపఁగా
బరగెన్ వేఱొక జీవకోటి దయకావాసంబు లేదెచ్చటన్ ॥౨౫౧॥

మ॥ గురుశుశ్రూషయొనర్చి బోధవినినం గ్రోధాదులం బాసి
సన్ పరకంబున్ సమకూర్పఁజాలినమతిన్ నానాటికిన్ నేర్పుగా
స్థిరవృత్తిన్ నిలుపంగజాలు నతఁడే చేపట్టు మోక్షాంగనన్ ॥౨౭౬॥

మ॥ పరులన్ దూరక ధర్మముల్ వినుచుఁ బ్రాప్తంబైన లేశంబుచేఁ
బరమానందముఁ జెందుచున్ మదిని దుర్ధ్యానంబులం బాయుచున్
గురులన్ సాధులఁ బూజసల్పు నతఁడేగున్ దివ్యలోకాళికిన్ ॥౨౫॥

మ॥ పురముల్ ఘోరవనప్రదేశములగున్ మున్నీరులింకున్ నిశా
కరుఁడున్ భానుఁడు మార్పుఁజెందెదరిఁ కంగ్రాలుం ద్రిలో
కంబులన్ స్థిరమైనదగు తేజమెల్లెడల నక్షీణప్రకాశోన్నతిన్ ॥౨౮౬

మ॥ స్థిరభావంబున నెద్దియేని మదిలోఁ జింతించి యన్యంబికన్
స్మరియింపం దలపోయ డేని యతఁడా జన్మంబగుంగానని
చరణద్వంద్వము నాశ్రయింతు నెపుడున్ జన్మాబ్ధి దాటింపవే ॥శరద॥

మ॥ పరతత్త్వంబు లభింపఁగల్గినను సద్గూర్వన్ నేర్పు లేకుంటచేఁ
పరితోషంబడఁగించు రక్షణమునసల్పన్ శక్తి లేకుంటచే
వెరపున్ దుఃఖము నెట్టులేవిధనముల్ నిర్జింప లేకున్నచో ॥శరద॥ 42

మ॥ సిరులెల్లీవియుఁ బూర్వపుణ్య ఫలసంసిద్ధిం బ్రకాశించుటన్
సిరివేగాఁ బెరుగుటన్న పుణ్యఫలముల్ క్షీణించి నశ్లాటవే
మరలన్ దుర్వినియోగమున్ దలుప నేమంబూనుఁ బ్రజ్ఞుండిలన్
శరద॥ 43

మ॥ పురుషార్థంబుల ధర్మమోక్షములకే పుణ్యాత్ములో నూటికో
కొరు యత్నింతురర్థకామములనన్ గంపంత పేరాసతో
నరులన్ జేయుము లెక్కలేల ధరలో నాశాలగోపాలమున్ ॥శరద॥ 44

మ॥ నిజపొందికాతయుఁ జానీ పరమాత్మధ్యానపారాయణై
కరతీరంగ చరణాబ్జంబులం బ్రాజ్ఞ ప్రాప్తిమీదృశ్యమున్
నిరసించు గలుగు వస్తువితతిన్ నిర్జించుచుం జేరుబన్ । శరద॥ 45

మ॥ పరుపన్నన్ జడిఁ జిమ్ము క్రోధరసమున్ బాధుల్ వజంబన్నఁజే
చ్చెరఁ బ్రేమించు హాపి చుకనులవిప్రన్ శిష్టముల్ గొన్నఁదా
నెంచుచున్ జీవికే చిత్తమె యుల్క ఖేదాకృతిం దాల్చెడున్ ॥శర॥

మ॥ అరియాజాలము ఘోరసంసృతిని నిద్రావస్థలోనన్న పా
ముగఁ డెవ్వోయి జంబుకిల్లదని యోమాయంగనుజ్జ్ఞాని సా
..మురాగంబును లెత్తి త్రెప్పెడి జలూకామాన జంతుస్థితిన్ ।శరద।

పరసాహాయ్యసహార్హిశంబుఁగాని యెవ్వారెట్టి కార్యంబులన్
జరియింపందగుఁగాని నిన్నుమదిలో సంధించి యానంద సా
గరమందోలలనాడువారలకు నేకాంతంబె మేలయ్యెడిన్ ॥శరద॥ 48

తఱుఁగుఁగాదె కులాచలంబులిఁక నిత్యంబొక్క పాషాణముల్
విఱుగంగొట్టి హరింతునేని యటులే వేమారు నీనామ సం
స్మరణాభ్యాసముచేసహింపఁదగు నోఘ్రగ్రావసందోహముల్ ॥ శర॥

మ॥ పరితోషించెడువేళ నొంటొరులతో భాషించుకాలంబునన్
జరియింపందగుపట్ల నీదుపదకంజాతమ్ము మచ్చిత్తబం
భరవాళ్లేనియుఁ బాయకుండు స్థిరభావంబిచ్చి రక్షింపవే॥శర॥ 50

మ॥ పరలోకంబననేమొ కింకరులిఁకన్ బాధించుటేమో మహా
త్తరమౌ శిక్ష విధించుటేమొ యిఁక నేతద్వార్త లెట్లున్న యు
ష్మరమై నీతిజనించె సర్వదశ నీమాహాత్మ్యంబు భావించినన్ ॥శరద॥

మ॥ చెఱసాలంబడి కుంకుమనిగళితిన్ స్వేచ్ఛన్విసర్జించు దు
స్తరదుర్గంధమయంబులైన మలమూత్రంబుల్ మెయిఁ జేర వే
మఱు ఘోషింపుమనుండు సర్వదశ నామాప్యాయమె జీవాత్మకున్
॥శరద॥ 52

మ॥ పాపలంజాలక నిల్వనేరక నిశంబున్ సర్పకూపంబులోఁ
దెరువుం దెల్పెడివారలేక బహుళార్తిం జెందిన యవ్వంతు దా
మఱవన్ నేర్చినదెట్లొ సర్వదశ నీమాహాత్మ్యప్రభావంబుచే ॥శరద॥

మ॥ ఎఱుఁగంజాలక నేకజాతి శతమత్తేభంబులంగాన్కగా
స్థిరభక్తిన్ సమకూర్చి మోక్షపదముం జేకొంటకై చూచితిన్
భరమైతోఁచెను కార్యమీవ్రతము నేభంగింబొనర్పించెదో ॥శరద॥

మ॥ పరమానందముఁజెందగేబుధులిటన్ భావంబులాలించుచో
ముసుపుంజూపరె సత్కవుల్ రసమిటం బోషించుటల్ గాంచుచో
వెలపింకేటికి నీవనాదుమదిలో వేంచేసిపల్కంపఁగన్ ॥శరద॥ ౫౫

మ॥ పరమోదాంతఁబుణ్యకర్మము లొసర్పంబూను ధర్మాత్ములున్
దురితౌఘంబులఁబెంచనెంచెడి మహాదోషాత్ములుం దుల్యు లు
త్తరజన్మాంబుధిఁగ్రుంక భోగచుమాత్రం బొల్చు భిన్నాకృతిన్
॥శరద॥ 56

మ॥ అరయున్ వింతలసూక్ష్మదేహమది స్వప్నావస్థయందెట్టులో
తిరుగున్ వేసట చేనియుంగనక యీదేహంబు జాగ్రద్దశన్
విరలిం జెందు సుషుప్తియందివి యిట్లు భేదించ వస్థాత్రయిన్ ॥శర॥

మ॥ ముముక్షుకౌక్యశిఖామణుల్ సమముగా మోహాంబుధిం గ్రుంకిదు
స్తరజన్మాగ్నికి నింధనంబగుచు నిస్తంద్ర ప్రభావోన్నతిం
గొనగంజాలిన వాసనాతతిని సంపాదింతు రెల్లప్పుడున్ ॥శరద॥ 58

మ॥ పిరులంగూర్పఁగఁజాలునట్టి కళలార్జింపంగ బంధంబు ము
ప్పిరిగాఁబెంపువహించి మోక్షపదమున్ వేయేండ్లకుం జేరనీ
కరికట్టంగల వంచెలుంగునతఁడే మూర్ఖుండుగా నొప్పెడున్॥శరద

మ॥ సిరులుం బుణ్యము లెంతకూడిన వెసన్ క్షీణించు భోగింప న
స్థిరముల్ కాలవశంబుచే సడఁగు నక్షీణప్రకాశోన్నతిం
గొరగంజాలిన సాధనంబుఁ గని శశ్వత్సౌఖ్యముల్ బొప్పెడున్ ॥శరద॥

మ॥ దురితంబుల్ పొడరించినాడ నిఁక నాదోషంబులం బాపుమా
చెలుఁగంగల్కుట లగ్గుకాదనుచు నెంతేనిన్ వృధావాదముల్
నెరపంజాలిరి కొందఱట్టి వినుతుల్ నింద్యంబులౌ నెట్టులో ॥శరద॥

\ । పురుషుల్ వాయువునందు సూక్ష్మదశనొప్పన్ వాని శ్వాసానిలం
బురహించేన్చను నిర్భయంబు నిన్ నేపుణ్యాత్ములుం శాపముం
బొరయన్ నేరరటంచు బల్కగ జనునే బుద్ధిన్ విచారింపగా ||౬౧||
వరయోగీంద్రుల కేని దోపని నినుం బ్రత్యక్షమొనర్తు వే
మరు శాస్త్రించుచునుంటి గై కొనుమటన్ మాటాడలేనట్టి శా
లురు తీండ్రా గ్రహియించి తజ్జనని నేలుంగూర్చు చందంబునన్ ||౬౨||

మ|| పరతత్త్వమ్ము నొకించుకేని మదిలో భావింపలేకుంటచే
చెలుగంగాలము పామరుండు మదిలో నెంతేని సంకల్పముల్
చెరుగన్ జన్మలతావితానముల జెందుం బొందు నంచాత్మలో ||౬౩||

మ|| పరులన్ నొవ్వగ జేయుచుట్టి పలుకుల్ బంధువ్రజంబున్ నితా
రాణముగాను పిలాస్వలున హిత సద్రవ్యాపహారక్రియా
పతన్ పీడనివాడు గాధవితలో రాయంగ లేదన్నడున్ ||౬౫|| 65

మ పరతత్త్వమ్ము మహాస్త్రీసేము మదిలో భక్తింపకే కామాది
దుర్భర షడ్వర్గముపెంగు నెప్పలకు దర్పస్ఫూర్తి నొప్పారు భూ
పరులంగాంచి ప్రశంససేయుకుపుడా పన్ పెత్తరేకింకరుల్ ||౬౬|| 66

మ ధరణిన్ మీ రెవరైనగానొక్కొకని విద్యాబుద్ధులందట్టి నే
ర్పరు లెవ్వారలు నిన్ను గన్గొనుట కభ్యాసంబుగా వింతజే
తురు మోక్షంబటుకాని వారె దెలివిలోగున్ గాధవారాశికిన్ ||౬౭||

మ|| పరతత్త్వమ్ములరా నిబుద్ధికుహరవ్యాకీర్ణమైయుండు నే
ర్పరులై నిర్గుణు డెందు వానిదరి జేరగ నేగ వేనాటికిన్
జరయున్ మృత్యువు జన్మకర్మగల మాశాబంధసందోహముల్
||౬౮|| 86

/కరకాబ్ధింబడఁద్రోయు నింద్రియములన్ నానాటికిన్ నేర్పుగా
సరవర్తిన్ గుదియించి జ్ఞానపదముం జేకొంటకై యత్నముల్
నెరపంజాలనియట్టి ధీమతులనేనిం గల్పకల్పంబులన్ ॥శరద॥ 69
పోరయున్ జీవుఁడు పూర్వకర్మఫలముల్ భోగింపదేహంబున
త్తతిబుద్ధీంద్రియ మార్గలంబులను బొందంజాలు నూహల్ వెసన్
దొగలంజేయుఁగఁ గామగుంజెదను సంతోషించి భోగించెదన్
॥శరద॥ 70
గురుబోధామృతమానుచున్ గుగుతరక్రోధాగ్నిఁజల్లార్పిసన్
నిరతంబున్ భవదీయదివ్యపదమున్ నిల్పోపిచూడంగ నె
రసు సంసారపయోధివీచిగల సంరంభాత్ములేనాటికిన్ ॥శరద॥ 71
స్థిరభక్తింబడఁద్రోయ విస్మృతియెటుల్ సిద్ధంబుగానుండు న
స్మరణ బల్మరుఁదోచు గాన స్మృతియింటన్ నీపదధ్యాన తె
త్పరులై విస్మృతిగాఁచు మేంగ్ను వసుంధాటించు పోక్రియన్
॥శరద॥ 72
॥ ఎఱుఁగన్ చేర్చిన నానాకర్మములలో నెంతేని దుష్కృత్యముల్
గరసింపందలపోసి యత్నములచేసిన్ నిష్ఫలాపేక్షగా
కృత్యమ్ముగ నిల్పియెల్లపు ప్రోచర్పంజేరు మోక్షావనిన్ ॥శర॥
భ్రూణఘ్నుఁడై భవమందినన్ గతయై పోల్పోదిసన్ మున్నుదా
నహింగూర్చిన పూర్వకర్మఫలముల్ పుంజీభవింపఁగఁ జే
నానారూపములం చెఱుగఁనగుఁ బ్రాజ్ఞుండాత్మ విద్యోన్నతిన్
ద॥ 74
శీలింప భవత్స్వరూపమది శుంభద్యోగ విద్యారతిం
ఋంపంగల మానులందువలె నీ సంసారవారాశిలో
| మివుంగానని పామరాళియెటులన్ దీపించు దివ్యాకృతిన్ ॥శరద॥

మ॥ పరిమళ్క్షీరములెల్లవేళలను సేవింపంగ సత్త్వమ్ముచే
కుసుమాసింద్రులకింక సర్వములోగింగ్రోలన్ విషంబబ్బు న
క్కరణిందెల్పియు భిన్నరూపమగు నజ్ఞప్రాజ్ఞ దేహాదులన్
॥శరద॥

మ॥ పరధాన్యాదులఁదస్కరింప మదిలో భావించి తన్మార్గముల్
పరిశోధించుచు నాత్మబంధువుగతిన్ భాషించు చోరక్రియం
బరతత్త్వమ్మునునిల్పి జ్ఞానివిషయవ్యాపారిగాఁదోఁచెదున్ ॥శర॥

మ॥ శరపాదాగ్రములందు శీతము మదిం గంపంబు నెమ్మేన ము
మ్మరమౌ చెమ్మటలుద్భవించుతఱి నుష్మద్దివ్య పాదారవిం
దరసంబాని తలంపుఁజాల నిపుడున్వ్యల్లీల రక్షింపవే ॥శరద॥

మ॥ సిరులేపాయకొలంది ధర్మపథముం జేపట్టి ప్రాజ్ఞుండు సా
దరభావంబున దీనులందనిపి పొందన్ నేర్చు స్వర్గమ్ముఁ బా
మరుఁ డాసంగొని దుర్గతింబొరయు దుర్మార్గ క్రియా లోలుఁడై
॥శరద॥ 7

మ॥ పరమార్థంబునుగన్న ప్రాజ్ఞతతికిం బ్రాణప్రయాణమ్ము చే
కురువేళన్ మదిసత్త్వముంబొరసి యాబ్రహ్మాదులే వేళలన్
స్థిరభక్తింగొని చూడు నీదుపదముం జేర్చున్ మహాహ్లాద్యత్వ్రపన్
॥శరద॥ 8

మ॥ పరమానందమునిచ్చు నీపదమునం బల్మారుఁ గ్రీడించు నే
ర్పరయన్ లేని జడాత్మసంచయ మసత్యంబైన నారీజనో
త్కరలీలన్ విహరించుఁ బొల్గొని సుధం గైకోని చందంబునన్ ॥శర

మ॥ పరమప్రీతినిఁ బెంచుచున్న శిశులన్ బంధువ్రజంబున్ సతిన్
చిరకాలంబు మదీయులంచు మదిలో జింతించి బంధంబు ము

ప్పిరిగాఁ బెంచెడి పాపకుండు గనునే వేయేండ్లకేనిన్ నినున్
॥శరద॥ 82

మ॥ అరయన్ జారుఁడు గోరుచుండు జనశూన్యంబైన దేశంబున
క్కరణిన్ మానియుఁ గోరుచుండును రహస్యస్థానమెందేని ని
ర్వ్యరకుం గోర్కి సమంబెకాని ఫలముల్ బొల్చున్ విభిన్నాకృతిన్
॥శరద॥ 83

మ॥ పరమాసక్తివహించి బాహ్యవిషయవ్యాపారముల్ జూడఁగా
మరగంజాలు మనోద్విపమ్ముఁబట్టు సామర్థ్యంబుతో నీదుమం
దిరమన్ దీమునఁద్రోయకున్న సుఖమై నిద్రింపలేఁడెన్నఁడున్ ॥శర॥

మ॥ చిరతాళంబులఁ జేతఁబూని విబుధశ్రేణుల్ ముదంబందసు
స్వరయుక్తంబుగ నీపయింబదములంబాడంగ నభ్యాసత
త్పరతఁగన్న వృథాశ్రమంబెయగుఁజిత్తంబన్యవృత్తింగనన్ ॥శరద॥ 85

మ॥ పరులొక్కుమ్మడి భక్తశేఖరునిగా భావించువేషాదులన్
ధరియింపన్ ఫలమేమి నీదుపద పద్మధ్యానపారాయణై
కరతింగాలముఁబుచ్చువారల కయోగ్యంబుల్ గదే వేసముల్ ॥శ॥

అరయన్ బ్రహ్మము నిత్యమవ్యయమవాచ్యంబప్రమేయంబుగా
తెలుఁగంజాలి శరీరమన్యమని తానెంతేని యూహించునా
వరయోగీంద్రుఁడు పొందనేరఁడిఁక నేప్రారబ్ధకర్మాదులన్ ॥శరద॥

॥ నిరతంబున్ మదినీపయిన్ నిలిపి నిర్ణిద్రంబుగానొప్పు వే
ర్పరులౌ వారలరణ్యమందు మనినన్ గ్రామాదులన్ నిల్చినం
దొఱఁగన్ నేరరు చిత్తవృత్తిని విపత్తుల్ పైపయింగ్రమ్మినన్ ॥శర॥

మ॥ పరమోత్కృష్టపదమ్మొసంగుమది తాఁబాచత్వముం బొందునో
నరిమఱ స్వర్గమునిచ్చు నీదు నగు శాకారంబు భావించునో
నరయంజాలదొకప్పుడేని భవదీయంబైన దివ్యాకృతిన్ ॥శరద॥ 89

మ॥ ఉరుసామర్థ్యముఁబూని బుద్ధితలపోయున్ వర్తమాన క్రియల్
స్మరియించున్ స్మృతిభూతకాలఘనక్రియల్ చర్చించుభావిక్రియా
పరతన్ వెమ్మదిప్రజ్ఞయెల్లపుడు శాంభవ్లీలవర్తి చెడున్ ॥శరద॥ 90

మ॥ పరులన్జూడఁగ నీవు పోఁగుడిల సల్పన్నేర్చు దుష్కృత్యముల్
పలుమారున్ నోర్వఁగ నీకలోకిఁకుఁడు ప్రదనిఁ బాఁగొనుగాని యు
ర్వీరు దోషంబుగఁ దాల్పులేయనచుఁ దెల్పన్ నీదు నిత్యాస్మృతిన్
॥శరద॥ 91

మ॥ మరణంబున్న భయంబు మానసించి నీమంగళ్ము నుష్కృత్పదా
బుజహార్ద్వాసము నాశ్రయించుచు బలమోక్షంబు నాలింగనా
స్త్రీ శాశ్వత్స్నిగ్ధ లగ్న దేహంగ వృగా నిత్యత్కృపాకృష్టిచే ॥శర॥

మ॥ మొఱలింపన్ విరమింపకుండు తనపుణ్యనామ నష్టుల్లదా
ర్ప్యాచారాదిల్యమువరన్ నీక యెంగో బ్రహ్మస్మృగ్రహించుచు
సుస్థిరవృత్తిన్ సన విన్నగా వెలుఁగు బుద్ధిం గూర్పవే మొక్షక
॥శర॥ 93

మ॥ అరయంబున్ ఘుటించుచి యశ్వమును దానార్జింపకున్నట్టువే
మరు కర్మంబులఁగూర్చి జ్ఞానమున సన్మార్గమ్ముఁజూడంగనే
ర్పర్వయన్ నేరని మానవాధముఁ డవిద్యాబంధము గాయునే
॥శరద॥ 94

మ॥ మఱిపొక్కండును మాంద్యమొందు జనసామాన్యాటవిం గాలసం
హరణ ప్రక్రియసల్పుటొండికను నిద్రావస్థయొక్కండుగా
కరిషడ్వర్గము వెంటనంట నినునేధ్యానించు టెట్లోకదే ॥శరద॥

మ॥ తెరువుందోపఁగనీక కార్మొగులు ధాత్రిం గ్రమ్మి వర్షించు న
ర్తతిమించుల్ గనఁజేయునప్పుడపుడుద్యల్లీల మార్గమ్మున
క్కరణిజ్ఞానము బంధమగ్నులకు మోక్షస్థానముంజూపెడున్ ॥శ॥

మ॥ వరతీక్ష్ణాంశుక రాహతింబొరసి యొర్వలేక యల్లాడుచుం
తరురాజంబునుఁ జేరినీడనటబొందంగోరు పాంధుండు నా
శరణింగోరు భవాగ్నికిన్ వెఱచు వాస్తవ్యుండు నిన్ జేరఁగన్ ॥శ॥

మ॥ నిరతంబొక్కట నెండవేడిమికి నేనిన్ సైచు పాంధుండు త
త్తరమందంగదె వర్షబిందువు మొయిందాకంగ నట్లె భవ
స్మరణన్ సేయఁగ లేని నెమ్మదియ ధేచ్ఛన్ సల్పు దుష్కార్యముల్
॥శరద॥ 98

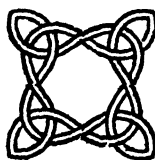
మ॥ మెఱుపుల్ దోచినయంత మేఘమున గంభీరధ్వనుల్ బుట్టున
క్కరణిం గర్మచయంబునంటి ఫలసంఘాతంబు బొల్పారు నం
చెఱుఁగన్ నేరిచి దుష్క్రియల్ సలుప లేరే వేళలన్ ధీనిధుల్ ॥శర॥

మ॥ దురముంబన్నిన మానవేశ్వరుఁడు పొందుం బాప పంకంబు నా
దురమందుం దన ప్రాణముల్ విడువ నుద్యోగించు ధీరుండు తా
బొరయున్ ముక్తిని త్యాగమెల్లపుడు చూపుంగాదె మోక్షాంగ
నన్ ॥శరద॥ 100

మ॥ ఉరుభక్తిం దగునాదుతండ్రి మును దైవోపాసకుండౌట
సత్త్వరలీలన్ భవదీయపాదమననవ్యాపారమే పారఁ జే
కురె మోక్షంబునుగూర్చు భారమిఁక నీకుంగట్టియున్నాఁడనో॥౧౦౧॥

మ॥ నరసింహాఖ్యుఁడ మన్నవాన్వయుఁడ నాంధ్రగ్రంథనిర్మాణమే
దురలీలోన్నతుఁడన్ నియోగికులపాథోరాశిచంద్రుండ నీ
వరపద్యావళిఁగూర్చి నీకొసఁగితిన్ బ్రహ్మార్పణంబంచొగిన్
శరదభ్రద్యుతిదేహ మన్నవనివాసా యీశ సోమేశ్వరా॥ 102

ఇది శ్రీమన్మన్నవ లక్ష్మీమంత్రిపౌత్ర
బుచ్చిరాజామాత్యపుత్ర నరసింహ
కవి ప్రణీతంబైన సోమేశ్వరస్తవము
సంపూర్ణము.

10823